

Kulcsszavak: Vasút, iparvidék, utazás, Borsod, Heves, Nógrád

Schvéd Brigitta Kinga

(schvedbrigitta@gmail.com, Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar)

Kutatási (érdeklődési) terület:

Egyetemi tanulmányaim alatt legszívesebben 16-18. századi egyetemes és magyar történelemmel, valamint 19. századi művészettörténettel foglalkoztam. Már alapszakos tanulmányaim alatt elkezdtem komolyabban foglalkozni a 16-17. századi svéd-holland gazdasági, politikai és kulturális kapcsolatokkal. Alapszakos szakdolgozatomban alapvetően a svéd nagyhatalmi politikát elemeztem a vesztfáliai béke korában, de már kitértem egy fejezet erejéig a holland diplomatákkal, művészekkel és építészekkel kialakított kapcsolatok jelentőségére is. Ezt kutattam tovább mesterszakos szakdolgozatom megírásakor, melyet már teljes egészében a 16-17. századi holland közvetítők svédországi működésének szenteltem. A dolgozatban a gazdasági, a politikai-diplomáciai és a művészeti-építészeti kapcsolatokat egyaránt elemeztem, továbbá részletesen kitértem egy fejezet erejéig az észak-amerikai és az afrikai svéd gyarmatokon közvetítő szerepet betöltő holland személyek működésére is. Mesterképzésem során egy évig foglalkoztam a kolozsvári magyar színház két világháború közötti emlékeztörténeti vizsgálatával.

Előadás címe:

A holland közvetítők szerepe a XVII. századi svéd nagyhatalmi politika sikerességében

Absztrakt

A XVI. század második felére az északi (skandináv és orosz) piacok fokozódó jelentősége teljesen nyilvánvalóvá vált, emiatt kiéleződött a Balti-tengeri uralomért vívott harc mind az angolok és a hollandok, mind a skandináv államok között. Már 1563-ban megszületett a „balti uralom”, a dominium maris Baltici fogalma, mely a történeti szakirodalom bevett fogalmává vált a térség XVI–XVII. századi politikájával kapcsolatban. A fogalom első írott formája az 1614. évi hágai svéd–holland egyezményben olvasható, a szerződés kontextusában a Svéd Királyságra vonatkoztatva, mely egyértelműen jelezte a svéd hatalmi politika hódító szándékait. A XVII. század azonban nem csak és kizárólag a politikai és a gazdasági, hanem a kulturális expanzió évszázada is volt mind a Svéd Birodalomban, mind a holland tartományokban. A „svéd nagyhatalmiság korában” (Svenska stormaktstiden) és a „holland aranykor” (Gouden Eeuw) évszázadában a határterületen lévő Svéd Királyság rövid időn belül az európai politikai színtér középpontjába került, a vesztfáliai (1648) és a roskildei békékkel (1658) megvalósult – ha csak időlegesen is – a fő cél, a balti uralom megteremtése, Hollandia pedig meghatározó tengeri nagyhatalommá vált.

A XVI. század végétől a Svéd Birodalom egyre fontosabb gazdasági, kereskedelmi és politikai partnere mind az anyaországban, mind a gyarmatokon Hollandia lett, a kiépített diplomáciai, gazdasági és kulturális kapcsolatok a svéd nagyhatalmi törekvések egyik fontos háttérét képezték a korszakban. Az észak-európai nagyhatalommá válásban kiemelkedő szerepe volt a hágai általános rendi gyűléssel (Staten-Generaal) kiépített politikai és gazdasági kapcsolatoknak, az egyes holland származású ügynököknek és diplomatáknak, továbbá azoknak a holland munkásoknak, szakembereknek, művészeknek, építészeknek, kereskedőknek és vállalkozóknak, akik a Svéd Királyságba vándorolva és ott letelepedve az országot szolgálták. Az előadás erre a komplex jelenségre kíván rávilágítani a kulturális transferek és a közvetítő kisebbségek elméletének segítségével. A svédországi holland bevándorlást, illetve a göteborgi és stockholmi holland közösségek szerepét gazdaság- és művészettörténeti szempontból is elemzi az előadás, nagy hangsúlyt fektetve az említett 1614. évi hágai svéd–holland egyezmény elemzésével a korszakban működő svéd és holland követek működésének.

Kulcsszavak: Svéd Birodalom, Svéd Királyság, Hollandia, holland tartományok, Staten-Generaal, 17. század, veszfáliai béke, balti uralom, Baltikum, Balti-térség, Stockholm, Göteborg, holland közvetítők, svédországi holland kisebbség, 1614. évi hágai svéd–holland egyezmény, kulturális transferek, közvetítő kisebbségek